

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 16.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 6. septbr. 1927.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brévasvarnarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

1. árg.

RÆTTARDRÁPIÐ Í AME-
RIKU hevur mest sum
øst allan heimin upp til eitt hav
av hatrið og harmi, sum tað vil
taka mong ár til at fáa stilla
aftur, og hitt fyrra forstálsis
fmillum hitt peningasterka Ame-
rika og hinar frælsissterku og
mentaðu tjóðirnar kann koma
aftur í háseti.

Amerika hevur, alt síðani
veraldarbardagurin leyk, verið
kviðið við einu »bolshevik«-
ræðslu, og alt, ið týddi í tað
borið at ganga, var knæboygt av
teim høgum harrum, sum eru
settir at vakja yvur, at hitt
»frælsa« Amerika ikki verður
smittað av hesu europeisku sjúk-
uni. Henda ræðslan hevur drivið
teir til at sett fólk fóst frá hond,
sum teir ivaðust í at hava eina
aðra politiska áskoðan enn hina,
ið hóskaði í U. S. A., har sum
teir stóru peningargúvurnar
høvdu maktina og rættin.

Skendargerðin er fullfíggað. —
Tað, sum allur hin mentaði
heimur ikki trúði kundi henda,
er hent. Amerika, sum hevur
fostrað so nógvar og stórar
frælsishetjur, ið stríddist fyri
rættvísi frá Lincoln til Wilson,
hevur sent tveir menn í deyðan,
hvørs brot ikki eru bevis, men
sum tað við góðari grund tvørt-
urfmóti kann trúgvast, at teir
ikkí áttu lut í tei brotsgerð,
sum teir lúkaðu lív fyri. Alt ber at
tí borið, at teir vóru ósekir.
Anarkistar vóru teir, og eftir
teirra livsáskoðan høvdu teir
kanska ikki ivast í at gjørt av
við eitt menniskja, tá ið teir har-
við trúðu at kunna gagna tí
máli, sum var teirra. Men eftir
øllum, sum frætt er frá, vóru
teir dugnamenn og hugaðir og
verkfærar arbeidsmenn, sum við
andstygð vildi vent sær móti
einum manndrápi, sum var út-
int við úsálagari peningavinning
sum grund.

Italiameinnir, Sacco og Van-
zettí, sótu fongslaðir í samfull
7 ár. Øll hesu ár hevur tað
verið leika við hesum tveimum
menniskjum, sum kettan við
hina fangaðu músina. Hvor
tími var ein pinsla fyri teirra
sál; teir hugsaðu um endan.
Hvønn dag bíðaðu teir deyðan.
— Hvønn tíma bíðaðu teir hitt
lítila orðið — nú.

Heimurin hevur mótmælt hes-
um rættardrápi — men til onga
nyttu; Amerika vildi ikki hoyra.
Sacco-Vanzettí eru deyðir.
Menniskjans trúgv á rættvísi hev-
ur fingið eitt álvarsligt slag, og
hin amerikanska republikkin vil
óivað koma at merkja, hvussu
stóran brand man tveitir inn í
heimin, tá ið, sum hesu ferð, ræt-
tísi verður trækað undir iljar.

SACCO-VANZETTI.

„Sweet land of liberty“ (!)

Vort Had til denne Uret er det samme,
vi følte mod al Uret nær og fjern!
Vi brændte af den samme Harmes Flamme,
blev Ruslands Born af Bødler lagt i Jern.
Naar uden Dom de maatte Døden lide,
er deres Suk trængt til vort Hjerte ind,
mod Øst den røde Tjecca, som den hvide
mod Vest, har opvakt Vreden i vort Sind,
Og er din Harme ærlig, vil den strække
det samme Flammesværd mod Vest og Øst,
og al Slags Uret vil til Kamp Dig vække,
saa Du vil raabe med den samme Rost:
VANZETTI, SACCO — Vredens Lyn skal flamme
og lyse hele Himmelbuen rundt;
paa Dommens Dag skal Flammesværdet ramme
i Øst og Vest hver den, der over ondt.

AAGE HERMANN.

Justitsmordet.

Voldsom Ophidselse over hele Verden.

Bødlen afbryder Vanzetti.

De officielle Beretninger frem-
stiller Forløbet af de dødsdom-
tes sidste Timer saaledes:

I Nat skal i dø!

Kl. 8.40 Aften meddelte Fæng-
selsdirektøren Sacco, Vanzetti og
Madeiros, at det var hans tunge
Pligt at underrette dem om, at
de maatte dø i Nat.

Vanzetti var den eneste af de
tre, som svarede, idet han,
medens han gik frem og tilbage
paa Cellens Gulv, udtalte: »Vi
maa boje os for det uundgaee-
lige.« Madeiros laa og sov, og
da han blev vækket, syntes han
fuldkommen ligegyldig overfor
Meddelelsen. Sacco var ifærd
med at skrive et Brev til sin
Fader i Italien, og han bad
Fangevogteren afsende Brevet,
hvilket denne lovede.

Fængslets Kapellan gjorde et
sidste Forsøg paa at bringe de
Dødsdomte Kirkens Trost, men
de nægtede lige saa haardnakket
som tidligere at modtage nogen
kirkelig Trost.

Da Signalet til, at Lysene i
Fængslet skulde slukkes, lod Kl.
9, forlod Fængselsdirektøren og
Fængselspræsten de Dødsdomte.

Dødsejeblikket. Saccos sidste Ord.

En Repræsentant for Associa-
ted Press, som var den eneste
Pressemænd, der fik Tilladelse
til at overvære Henrettelsen,
skriver: Væbnet Politi patrul-
lerede i og udenfor Fængslet,
forsynet med Maskingeværer og
Geværer, men der skete ingen
ubehagelige Optrin under Hen-
rettelsen af Sacco og Vanzetti.
Henrettelsen foregik uden
Hindringer af nogen Art. Sacco
var bleg, men rolig og gik
oprejst med lynende Øjne og
raabte paa Italiensk, da han var
anbragt i den elektriske Stol:
Længe leve Anarkismen! og
fortsatte derefter paa gebrokkent
Engelsk: Farvel, Hustru og
Barn og alle mine Venner!
God Nat, mine Herrer! Farvel,
Moder!

Fængslet, og i Omraadet uden-
for Politiafspærringen samledes
en utallig Menneskemængde, da
Tidspunktet for Henrettelsen
mærkede sig. I de flere Etagers
Bygninger, der grænser op til
Fængslet, laa mange af Beboerne
og deres Børn og kigede ud af
Vinduerne.

New York.

900 Officerer og Soldater, nem-
lig 6 Infanterikompagnier og 2
Mitrailleusekompagnier, var om
Natten anbragt paa Guvernøren i
New Yorks Havn rede til øje-
blikkeligt at samarbejde med
Politiet, hvis det skulde være
nødvendigt. I flere Byer var der
anlagt direkte Telefonledninger
mellem Garnisonen og Politiets
Hovedkvarter. I San Francisco
har Politiet arresteret 127 De-
monstranter.

Der blev udvekslet Skud mel-
lem Tropperne og Tilhængere
af Sacco og Vanzetti. En Soldat
blev dræbt.

En Bombe i Ohio.

Cleveland.

En Bombe eksploderede ved
Indgangen til den katolske St.
Josephs Kirkes Præstebolig og
sprængte Vinduerne i Præste-
boligen og Nabobygningen. Poli-
tiet mener, at Eksplosionen
skyldes Folk, der sympatiserer
med Sacco og Vanzetti, hvorimod
Præsterne ved Kirken erklærer,
at de ikke kan forklare sig
Sagen. Ingen Mennesker kom
til Skade.

Demonstrationer i Sydamerika.

Buenos Aires.

Over hele Landet har Arbej-
derne i stor Stil forladt deres
Arbejde som Protest mod Døds-
dommens Fuldbyrkelse. Dette
har navnlig været Tilfælde i
Buenos Aires og Rosario, hvor
næsten alle Virksomheder har
ligget stille. Strejkebevægelsen
har været ledsaget af en Del
mindre Uroligheder. Bl. a. har
Demonstranter i Avellaneda
stukket Ild i en Sporvogn, og
bombarderet de amerikanske
Forretningsbygninger med Sten.
Politiet var ude af Stand til at
skaffe Orden til Veje. Et Hus,
tilhørende en Embedsmand i
Finansministeriet, blev stukket i
Brand af en væbnet Bande og
endebrendte.

Generalstrejke i Paraguay. Asuncion.

Der er begyndt en General-
strejke som Protest mod Døds-
dommen over Sacco og Vanzetti.
Arbejderne i de fleste Virksom-
heder sluttede sig til Strejken,
og Bladene kunde ikke ud-
komme.

Det amerikanske Flag brændes.

Fra Kapstaden meddeles:
Tilhængere af Sacco og Van-
zettí brændte det amerikanske
Flag paa Raadhusets Trappe,
medens en Taler tog Ordet for
Boykot af amerikanske Varer.

Europa.

Demonstrationer mod Justitsmordet. Gadekamp i London.

London.

Udenfor Buckingham-Palad-

sets Porte kom det til Sammen-
stød mellem Sacco-Vanzetti-
Demonstranter og Politiet.
Noget for Sammenstødet havde
ca. Tusinde Demonstranter for-
ladt Protestmødet i Hyde Park
og havde spredt sig over Oxford
Street. Politiet antog, at Demon-
stranterne var i Færd med at
gaa hver til sit, og tog derfor
ikke mere Notits af dem. De
samledes imidlertid igen i Dover
Street og forsøgte derpaa gen-
nem St. James Street at naa
direkte frem til Buckingham
Palads. 300 Alen fra Paladsets
Porte stødte Demonstranterne
mod en stor Politistyrke, og der
udviklede sig en heftig Kamp.
Skildvakterne ved Slottet fik
Ordre til at gribe ind, saafremt
det skulde blive nødvendigt.
Politiet fik imidlertid hurtigt
Overtaget og fordrov Demon-
stranterne i alle Retninger.

Pariser-Politiet hugger ind paa Mængden.

Paris.

Der afholdtes to Demonstra-
tioner, den ene af Kommuni-
sterne paa de store Boulevarder
og den anden af Anarkister og
Sacco-Vanzetti-Komiteen foraa
den amerikanske Ambassade.
Trods Regn havde der samlet
sig store Menneskemængder.
Paa Boulevarderne kom det
til et mindre Sammenstød med
Politiet, og al Trafik blev stand-
set. Demonstranterne trængte
ind i flere Restauranter og be-
nyttede Kopper og Glas som
Kasteskys. Der affyredes et
Skud mod Politiet, som derefter
gentagne Gange huggede ind paa
Mængden og ryddede Boule-
varderne. Flere Demonstranter
og Politibetjente blev saared.
Der foretoges en Række Arre-
stationer.

Blodig Revolte i Geneve. Geneve.

Da Tusinder af Demonstranter
for Sacco og Vanzetti var paa
Vej til det amerikanske Kon-
sulat, maatte Politiet tilkalde
Forstærkninger. Mængden over-
faldt Politiet med Tomater,
raadne Æg og Sten. Betjentene
maatte tilslut sig Brug af
Stavene. 5 Personer arresteredes.
Urolighederne begyndte med
et Protestmøde for Sacco og
Vanzetti. De Socialister, der var
valgt til at lede Mødet, og som
havde lovet Politiet at opretholde
Ordenen, blev hurtigt
fjernede af Personer, der uden
Mandat talte til Mængden og
opfordrede den til at anvende
Magt mod Politiet.

Denne Opfordring blev fulgt
bogstaveligt. En Skare paa ca.
500 Mand, hovedsageligt ganske
unge Mennesker, drog med et
rødt Flag i Spidsen gennem
Hovedgaderne, raabende, pi-
bende og odelæggende alle frem-
mede Skilte, særligt de ameri-
kanske. Demonstranterne odelagde
Facaderne til Biograf
teatrene og forsøgte paa
Bergues-Broen at kaste Privat-
automobiler i Vandet, ligesom
de overfaldt de Fremmede i
Hotellerne.

Politiet, der overalt var allar-